

Činija Lole TRESHJENCAR

Pisac Nada Hitching

Slikar Laura Dreyer

Ki barutni dolina ki istočno strana oto Balkanska planine, kote i dugačko hem sporo vožnja e biciklaja anelatut dji o tan ađičherimnase, jekh tičkori Romani čhavori kola injola enja berš, kote svako berš, kova sastoinipe oto svežo hem mirisno sabale ano proleće, šuke hem prašnjava linajesere dive, vedra hem barvaljaja jesenja poslepodnevja, hem očajnička kale hem šudre jevendesere rača, ađičheri te dikhel sar adava purano kaš oti trešnja hem lesiri ljubav hem briga pretvorinena jekh zbrka ano jekh čudo kova phravela o jača hem o vile oti celo porodica te osetinen i sveprisutno ljubav okolesiri kova sa stvorinđa.

Prekali celo Centralno hem Istočno Evropa, ano gava kola izgledinđe baš ađakhar sar o gav kote i tičkori Vesna hem lakoro tikneder phral živinđa, adathe o Romane čhavore, o Romane porodice bihandile, živinde, stvorinde porodice i mule. Lengere živoča injele bojime sa o svakodnevna bitke te preživinen i te zadržinen i nada ani Evropa kojaj pherdi sa duboka ožiljci oti ladj, oto očaj, oti gorčina hem oto našalde prilike.

Činija lole trešnjencar, predstavini jek skup oto lengere priče hem i najbari priča oto e Devlesiri ljubav zako svako dragoceno vilo. Olesiri nada za lengiri budućnost hem zaki budućnost oto Roma, avela kroz i ljubav koja o Devel podelini ple čhavenca kroz lesiri prisutnost koja arakhipe kroz okova so o Devel stvorinđa. E Devlesoro prisustvo kova podelime ani akija tičkori pripovetka ka ovel arakhlo ano lesoro daro, daro kova šaj te arakipe čak i ano phurano hem umorno kaš oti Trešnja.

Nada Hitching

Hinjele zorale šudro hem bezbojno dive, ano masek Mart , ked o milicajco pandlja o udara oto ple vorda i legarđa e Vesnakere dade. O seljako hinjele ano polje, kote tharđa o phurane hem o šuke stabiljke oto muruzi i dok tharđa adava, o čuro visinđa skroz tele uzali zorali hem šudri phuv.

I Vesna dikhlja sar o kale hem o parne vorda hari po ari džana upre prekali staza e barencar, spremalo tičkoro gav. Širinđa ple jača hem ple kana sa đī kote šaj tebi dikel kaj legarenle sa đī o trenutko kote više naštine ni te dikel 'le, ni te šunel 'le. Pokrivinđa ple jača ple vastencar i kokori pese šupkinđa....

"Me na ka bistrav sar tu izgledineja."

I Vesna vazdinđa o phurano vuneno
ćebe i osetinđa sar o vlažno hem o
tato vazduho čhumudinla ki čham.
E Vesnakiri daj na vazdinđa po šero.
Huljađa i kora oto poslednja trin
bare krompirja. I Vesna zagrlinđa pe
dija i čumudinđala ko čekat.

E Vesnakoro buckasto phral
kova injele bebica, čheldavse
lakere balenca. Bucini pla dija
hem asala dok pokušini te
čhivel ple melale naja olače ano
muj. Olese sa injele čheliba, i
alo o vreme te čhelevse.

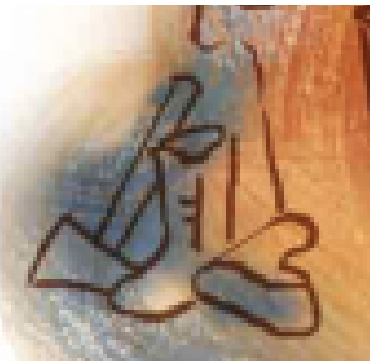
I Vesna irinđape i dikela koliba.
Dikhlija o čizme kola još uvek
makle ani čikh kolen lako dad
akharda adava poslednjo dive
ano adava šudro masek.

Jačhenca rodinđa i arakhlija
lesro tover. Tover koleja čhindā
ko adava šudro jevendesoro
dive.

Setinipe sar ov rundā dok zamahnini e tovereja. 'Akava nane šukar so čherava,
ali nane over so te čherav' i nastavini neprestano te ponovini akala ista lafija.

Lakre dadesro tover
injele jako oštro ali da li
bi i Vesna ovel dovoljno
jako te ljuljini o tover
isto ađakar sar lakro
dad so čherđa? Čića plo
šero pese ko vasta i
pohari šupkini...

"Nikad na ka bistrav kobor zoralo injan."

I daj číca duj tate krompirja ko tanjiri i číca angli Vesna. I dok čhinda o krompirja ano savršena tičkore polovine, i Vesna vazdinda po šero, diklja pla dija hem phenda " Me ka pomogninavće te arakhe maro hem marese, i me ka pomogninavće te čhere habe"

I Vesna hem lakiri daj đande kobori baro o berš. On merinde o berš adaleja so bi diken o phurano hem rđavo šporeti hem o kašta navalime upro zido oto bara. On merinde o berš adaleja so dikle o phago hem istrošime astali hem o pharavdo džako vareja.

I daj diklja o kašta navalime ko zido hem o varo talo astali i penela " Amaro Devel ka pobrininipe." I Vesna číca plo šero pese ko vasta i penela " Devla, me na ka bistrav te zahvalinavće.

Sigate, o jevend nakino, i čar uli zeleno, o seljako đelo pese ano polje sa o traktori, a e Vesnako tičkoro phral dobinda plo tičkoro parno dand.

O nevo berš počindā i alo o vreme to lelpe o točko i te počinipe te rodelpe. Te rodelpe so te halpe, to rodelpe stvarja akharimnase, hem stvarja lengere tičkore čherese.

O vazduho hinjele gudlo sa o miris oto jorgovanja kova avela oti bašta ki tičkori parohijsko khandiri kojaj odma uzalo e Vesnakoro gav. I dok ičerdape upra pla dijate, osetindā o tato vazduhopese ko bala dok vozinena o točkija.

But kilometarja nakine zajedno
angler derdinde ani bari hem
bučno diz. On bi brčkinen ano sa o
kante e đubrese hem bi rodna sa o
tana kote ari više đubre hinje hordime
ani nada da nešto ka arakhen.

Ekvaš bajati maro, jekh kesa phurane
phabajencar, nesave zelena sandale
sa jekh pertla, hari rutava braon
šargarepe, pandli konzerva
mačhenca, kangli kola hinjola samo
enja zubcija, jekh tičkori žuto jakna
kola hinjola tičkori žirafa kiri džepa,
jekh okruglo stolnjako. I daj phravel
hari po hari vazdinđale naupre i
pravđale. Injele učardo tičkore lole
trešnjencar.

Na vačerđa ništa već sar irinđape
diklja ani Vesna hem samo asandili.

I Vesna vazdinda ple phrale pese ko dumo i phirda i phirda. Sa so vise phirde i diz sagod da po bari i po bari. Sa o tato kham upre ano nebo, i Vesna umorindape i bokalili. Lakere pre oslabinde hem postaninde phare ali oj nastavinda te phirel, te rodel, hem te pomožini.

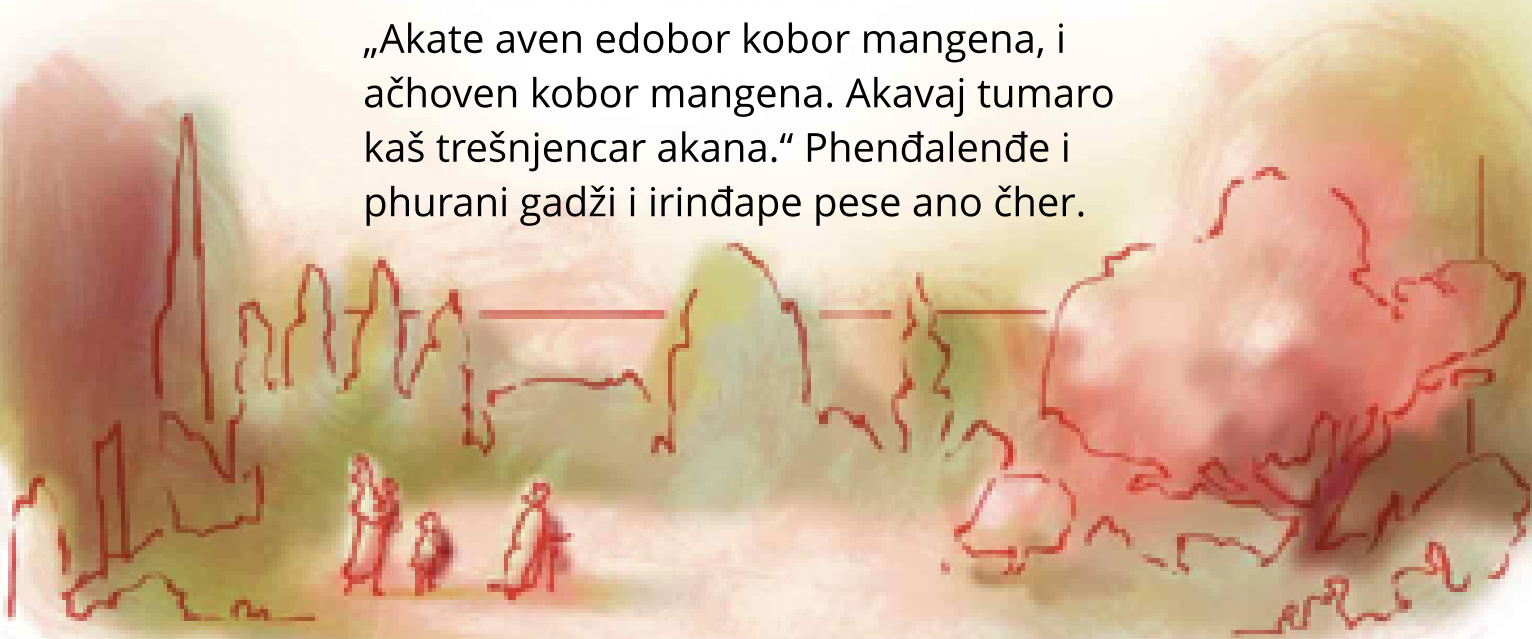
I Vesna prastandili te resel pla dija. Terdini kiri jek bari kali ograda koja sijajinda. Jekh phurani grbavo gadži, parne balencar, tičkore naočare ko muj hem nežnone glasoja, terdini kiri kapija i najea motoj kiri bašta ano dvorište palal. Dok nakhine kroz i bašta I Vesna hem 'lakoro tikoro phral šajčine i te diken i te mirišinen.

Luluđa hem kašta upro kolende isi voće, akhora hem pherdo povrće. I dok i phurani gadži phirđa ki staza ani bašta, sa više i više dičhilo olakoro phurano hem grbavo dumo. Svako kaš hinjele pherdo sa ljubičasta ili parne luluđenca i, i Vesna đanđa da svako oti adija luludi hinjele obećanje oto e linajesoro gudlipe svakonese kova hinjele spremno te ađičeri.

I phurani gadži ali skroz palal, okote kote i Vesna, lakoro phral hem lakiri daj terdine. Terdine talo jekh but phurano hem široko kaš trešnjencar kolesesere granke širinde lesoro ponosno hem mirisno buketi oto proleće.

„Akate aven edobor kobor mangena, i
ačhoven kobor mangena. Akavaj tumaro
kaš trešnjencar akana.“ Phendalende i
phurani gadži i irinđape pese ano čher.

„Odmor. Odmor. Odmor“.

Bl Vesna na đanda so i phurani
gadži mislinđa, akaleja so vačerđa
ali jekh đanda, nikad esavko sužo
than na diklja. Po šero meklja pese
ko vasta i phenda: 'Me ka pamtinav
akava sužo than zauvek'.

I daj navalinđape upro thulo hem
zoralo stablo e kaštesoro. I Vesna
zadreminda ki uči čar tali ladovina
koja hinje čherdi oto listija e
kaštesere. O Devel dindamen
odmor tereder o kaš e
trešnjencar. Nežno vačerđa lakiri
daj.

„Odmor. Odmor. Odmor“.

O Kaš e trešnjencar postaninda deo
oti porodica akhana i ka
pomožinlenđe te nakaven o baro
berš.

O proleće sigate nakhino i
linaj alo. O vazduho
hinjele tato hem šuko
a i phuv učhardi
prašinaja. Hinjele
but mačhija
prekali rat a o
komarci uvek
čhedindepe e
Vesnače uzalo
šero. O muruzi
barilo e seljakose ki
njiva a o Vesnakoro
phral počindā te sikjol
kokoro te terđol pese ko
pre.

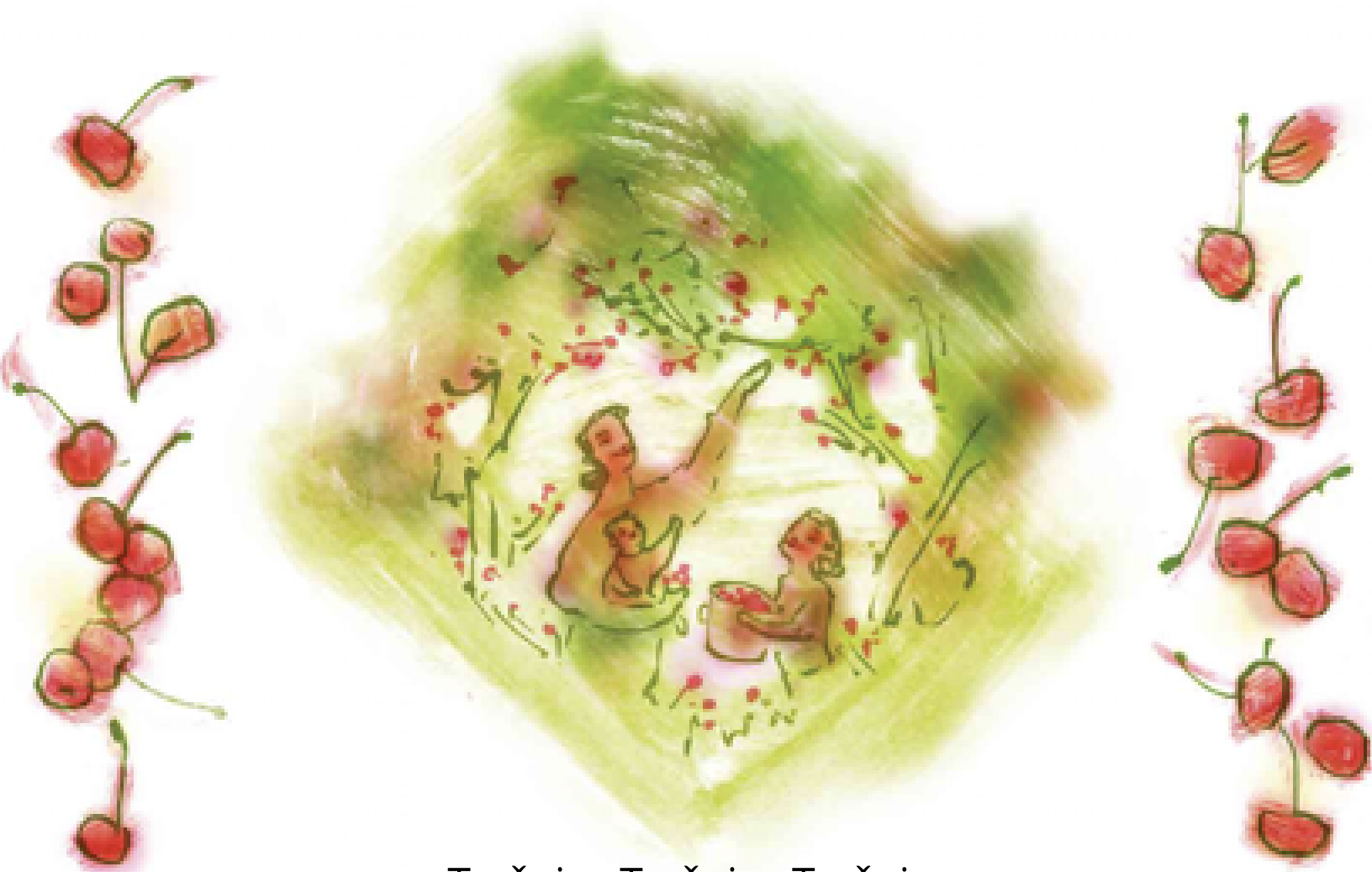
E Vesnakiri daj diklja ano baro hem
pharavdo džako vareja tebi dikel da li ka ovel dovoljno varo te čerel maro.
Akava berš panda na završindape i o džako vareja hinjele ekvaš pherdo. On
ka đan ani diz avdije pumare točkonenca ani nada da nešto ka arakhen.

Jekh, Duj, Trin.

E Vesnakiri daj ćića o stolnjako
e trešnjenca ko astali hem
pažljivo ispravindale. I Vesna
leja ple phralesoro naj i motoj
ko trešnje hem barabar leja
džanela: Jekh, Duj, Trin.

I Vesna ćića kora pe dijate
pakuime šēja ki korpa oto
točko i vazdinđa ple phrale
pese ko dumo. O kaš izgledinđa
sagod da pozdravinlen adaleja
so čerela lenđe lado svako puti
ked nakena, hem lesoro
obećanje, obećanje da svako
berš ka nagradinlen zako
lengoro strpljenje hem
ađičeriba ked avela o Linaj. I
akhana alo adava vreme. Dosta
hinjele ađičeriba. I nada ali.

Trešnje...Trešnje...Trešnje

Pravde i kapija i dže pumende ko kaš. O kaš održinđa plo obećanje. I dok on čhelde šajčine te diken pherdo lole blizanci kola prosto sijajinena dok i tičkuri tati barval nišini o granke upreder lengoro šero.

I Vesnauklinđa upro kaš i počinđa te tresini o granke oto kaš dok o gudlo voće pelo ko stolnjako kova lakiri daj postavinđa. Beštine tele ki puv i hale sa di kote na bisterde da ikad hinjele žedna ili bokale.

E Vesnakre phralesoro muj hinjele makhlo ano lolo i dok ov presrećno asala les'ri daj pravela aver plod, ikali o kokalo i čhivela o gudlo sok oti trešnja lese ano muj.

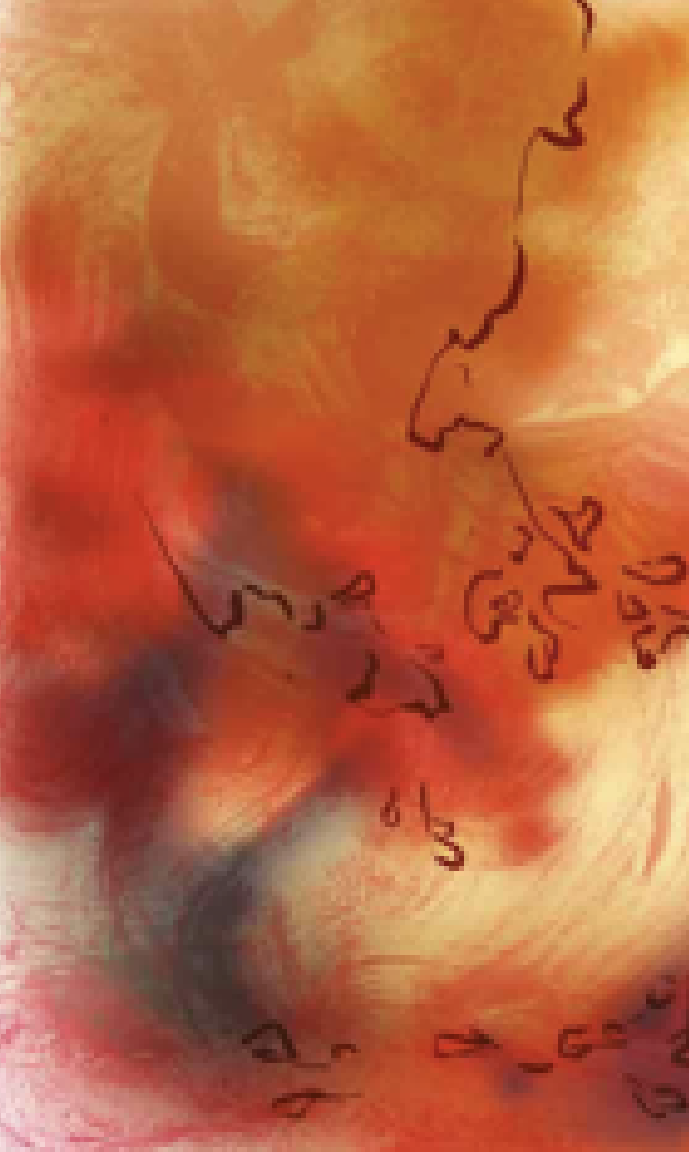
Odmor hem plod

E Vesnakiri daj čhedinđa o trešnje pese ki kecelja hem ko džepe i spreminđepe te džanvse čere.

"O Devel dinđamen plod oto kaš." Penela lak'ri daj. " Odmor hem plod."

O kaš održinđa plo obećanje oto prolećna luluđa i dinđa plo gudlo plod i akhana i Vesna hem lakoro phral ka šaj te han slatko hem sok oto trešnje ano vreme kova avela.

Sar alo o Jesen, ađakar počinde o listija te peren, o seljako čedela o šuko hem zlatno muruzi pese ki njiva, o miris oto pravo oto thare kašta injele ano vazduho, o poslednja linajesere drakha hinjele kale hem gudle, i e Vesnakoro phral počinđa te phirel.

Jevkar ano kurko bi avena koro kaš i adava dive ano kurko hinjele najvažno dive. Pherdo so čerde hem i Vesna but so siklili.

Na hinjele više odobor tužno so lak'ro dad na hinjele više ate.Uspinđa te zapamtini šukar sar ov izgledinđa i đandđa da jek dive ov ka irini i oj onda ka vačerlese oto nevo člano oti porodica, o phurano hem široko kaš trešnjencar.

I Vesna đanđa da barjola ked urđa o sivo
pharavdo džempiri kolese baja angelder
vucindepe puvljaja a akana skoro savršeno avela
lače. Ali na i o džempiri. Baš hinjele phurano
hem pharavdo. Ali tičkore čhavorja sar soj i
Vesna na mangle nevo džempiri svako berš.
Popravinđa o točko kova arakhle prošlo kurko
kiri kanta zako đubre i pratinđa pla dija di o kaš
e trešnjencar kiri phurani gadži.

Sa o lole hem o braon listija lenđe oti bašta pele
tele ki phuv i stvorinđe sar tičkore brdija dok
lengiri boja postaninđa pravo Jesenjo, i terdine
akhana već talo nange granke e kaštesere. I
Vesna shvatinđa da di adava trenutko oj nikada
na diklja phumaro kaš bizo listija i pomislinda
kobor zoralo o kaš izgledini.

Lako tičkoro phral lazinda kroz o listija i
zaroninda tebi čherelpe sagod da garajpe
olendar.

E Vesnakiri daj čedinđa sa o listija i
akhardolen čhere pumende ko dume ano
džaci kola oj čerđa oto phurane pokrivačija
zako kreveti. 'O Devel dinđamen lepota oto
akava kaš.' Posetinđa 'la olakiri daj. Odmor
hem Plod hem Lepota.

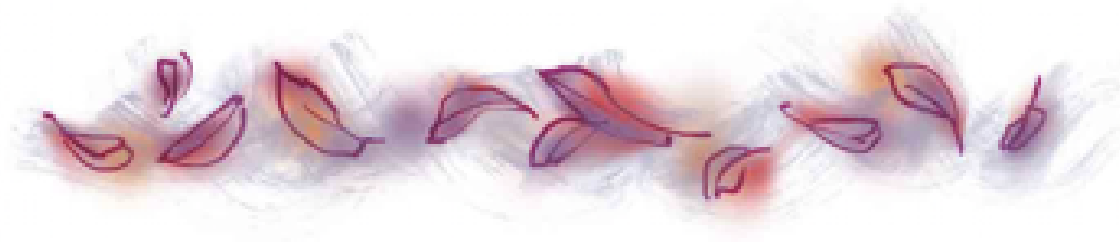

Odmor hem Plod hem Lepota.

I lepota oto šuke listija hem oto šuke trešnje e
linajesere, okolinde e Vesnakoro phurano hem
umorno džempiri. O boje, i loli, i rozno, i ljubičasto
hem i plavo, svako leja plo redo dok uklopindepe
dok zajedno ano lonco hinjele čheravde i olendar i
Vesna dobindža jekh but šužo hem klot nevo
džempiri. Ispuninde i tikori koliba kote živinde sa
phumare boje hem sa o uspomene oti bašta u
phurana gadžijatar oto adava tato linajesoro dive.

O jeven' alo. O nebo hinjele mračno hem hivalo, o pani ulo zoralo sar o bar, i promaja marđa maškarosano čaršafi ko udar hem e Vesnakoro phral siklilo to phenel TATE. O berš hinjele baro, baš baro, ali o kaš e trešnjencar hinjele uvek ate te pomožinlen.

I daj pravđa o džako e vareja te dikel kobor isi. Skoro da na ačhilo ništa oto varo a uzalo šporeti terdino o poslednjo kaš jagače.

Ćiča jek oto poslednja kašta ani jag hem čherđa hari maro. Beštine zajedno hem okusinde o slatko oto trešnje ko tato maro.

Ali adava hinjele poslednjo parče, poslednjo kaš, o kravo alo!

'Vesno, penda lakri daj, tu
mora te da te arakhe kašta. I
jag skoro da mudardili.'

I Vesna paglja o led o to udara, číča o pani
te čerđol i číča o poslednjo kaš ani jag te
čerel tato čaj pe dijače. Leja šali te učari pi
men, ostronđa pe dadesiro tover i číčale
ani korpa e točkosiri.

Oj đanda da bizi jag naštime te preživinen.
Číča ple vasta pese ko muj i phenela ' Mora
te čerav ispravno stvar o, na tromam te
čerav loše, ali so šaj čerav? Odlučinđa da
na ka čhorel nikastar i iklistili oti phumari
koliba i počinđa te rodel granke ili phurane
kašta hordime uzalo drom.

A oj vozindja hem vozindja, legardja la o
him hem i barval te arakhi o drom tebi
tacari lakro cher, te cerel maro i te anel
život kova o tato hem o kašta anena ano
šporeti ano porodice sar soj e Vesnakiri.

Odma đeli uzalo kaš
oti trešnja. Terdini
talo lesere široka
granke i vačerđa
lese oti lengiri
životno potreba
kaštendže. 'Me mora
te čherav ispravno
stvaro, ali so aver
šaj te čherav?'

Izgledinđa sagod da
on duj đene u
potpunosti
razuminde jek avre.
On ionako hinjele
porodica. So aver
šajčine te ove?!

I dok i Vesna terdini talo kaš a o
hiv di o kočija, oto jevkar šunđa
jekh jako zvuk sagod da nešto
pađola, irinđape aver strana i
diklja sar jek oto bare udovja e
kaštesere, učharde hiveja, pherela
tele ki phuv. O kaš izgledinđa
sagod da rovela dok lese oti kora
perena o snežna pahuljice.

O kaš dindđa olenđe jekh oto ple
udovja i adaleja olenđe dindđa
životi. I Vesna ikalđa pe dadesoro
tover, koristinđa sa pli snaga so
hinjola te činel e kaštesere
granke, ćicalen pese ani torba i
siđarđa čhere.

"O Devel anđa žvoti prekalo kaš," Phendā i Vesna, a lakiri daj phenela: "Odmor, Plod, Lepota a akhana i žvoti."

O čher hinjele tato
adija rat dok i Vesna
ušuškindape uzala
ple praleste ko
kreveti. But puti, i
Vesna bi đal adava
jeven' i hari po hari
bi lel deo po deo oto
kaš kova dindālen
plo ud hem žvoti
adaleja so čherđā
lengoro čher te ovel
tato, jag te pekel o
maro hem but, but
tate čaja oti trešnjā.

Odmor, Plod, Lepota, a akhana i žvoti

O prvo dive ano proleće, ked već o baro jeven' nakhino, o seljako ano polje hordela o seme, o crvendaćija čherena phumaro gnezdo ano žbun odma uzalo lengoro phago čher, i mačka koja hinjele lotalica lenđe ano gav akhana isola tičkore porođa, a e Vesnakoro phral sikjola te hordel i lopta.

E Vesnakiri daj ali oto kaš e trešnjencar i hinjola jekh priča koja manglja te vačeri e Vesnače. I Vesna beštini uzalo udar ki koliba i lakhiri daj počinđa te vačeri.

Avdije, i phurani gadži resljama uzali kapija i vačerđa maje i priča oto kaš. Phenđa ađakar: "Jekh dive, ked oj hinjele but terni, ađakar sar tute Vesno, lakoro dad mulo. Hinjele but tužno, odobor tužno da mislinđa da lako vilo ka pađol ano duj."

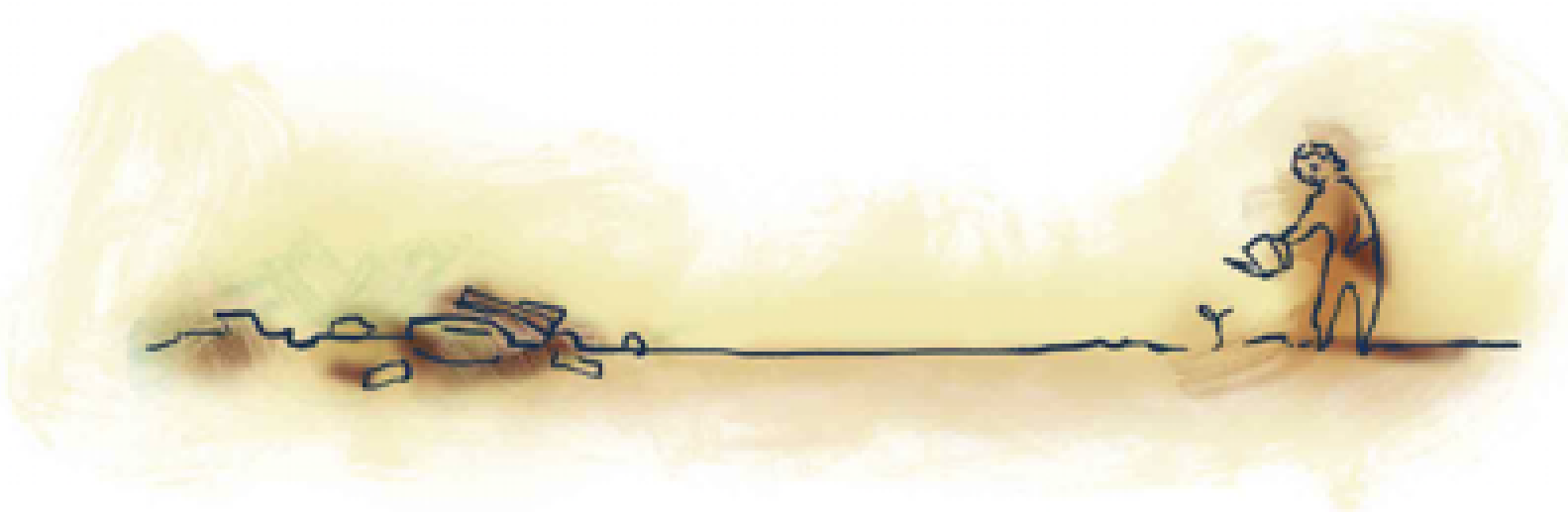
Ali lakiri daj ali koro late hem pese ano vas
akharda seme i phenda hajde te s15na
svako oto akava seme i jekh dive ked ka
barjol ka podesitini amen oto klo dad.
Amen ka odmorinamen tereder o lado oto
lesere granke ano Proleće. Amen ka ha oto
lesoro gudlo plod ano Linaj, ano Jesen
amen ka čheda lesere listija i olendar ka
čera odeća hem ano Jeven' amen ka la lesere zorale granke i olencar ka tačara
amaro čher. I ko esavko način, amen nikad na ka bistra kle dade.

I Vesna leja o seme i đeli te rodel o savršeno than kote te sadinlen. Razmisliđa
kobar bi srećno lakro dad ovela ked bi dikela o kaš kova barjola ked ka irinivse
čhere. Dok maznonđa i phuv upreder o seme, kokori pese đilabđa jekh tičkori
đilib. Đilib oto Odmor hem Plod, Lepota hem Životi. Lako vilo tačhilo dok
razmislinđa oto kaš hem ple dadestar hem sar volinđalen soldujen.

I đilib ispuninđala sa i nada hem sa o radost.

Svako dive bi posipini o seme. Svako dive o tato kham bi tačharle. Svako dive i Vesna bi đilabi 'lese i đilib. Odmor hem Plod hem Lepota hem Životi.

Jekh dive, ked but kurče nakhine i Vesna diklja sar jekh tičkori stabiljka probini i zorali tamno phuv. Vazdelape nakoro kham. Siđarđa te avel di leste hem nežno dotakninđa lesoro tičkoro listo. Baš thegani sunđa zvuk oto koraci kola avena odpalal, i osetinđa nežno dodir pese ko šero.

Sig irinđape palal te dikhel, i
diklja ple dade sar ponosno
hem srečno terđola upreder
late.

Radosno ripinđa lese ano
zorate vasta i zajedno
vrtindepe i vrtindepe i
vrtindepe. E Vesnakiri daj hem
lakro phral sig po sig
prastandile avrijal. Sare hinjele
but bahtale da šajčine pale te
oven zajedno. Olakoro dad
hinjele baš odobor zoralo ham
učho, baš ađakhar sar i Vesna
so pamtinđale.

" Tate, nikad na bisterđum sar izgledinđan, nikad na bisterđum kobor zoralo hinjan,
i nikad, nikad na čherđum lošnipe. A so bi aver i šaj te čherav?!

Hinjele but priče kola šajčine te vačherenpe ali ked bi phučena e Vesna oj bi uvek vačheri i priča oto kaš e trešnejncar. On štar đene lelepe oto vasta uzalo stablo oto kaš i čhelde i čhelde dok i Vesna đilabđa e kaštesiri đilib. Odmor hem Plod hem Lepota hem Životi.

Odmor hem Plod hem Lepota hem Životi, sa akava o kaš e trešnjencar dindamen dok tu na hinjanle adathe. Ali akana tu irinđan. I saj šukar... i šukar da ka ovel.

Odmor hem Plod hem Lepota hem Životi.

KPAJ

